

DE NIEUWGEDEINDE WAKBIEVEREGING

Over volksontwikkeling

De Instituten van den Arbeid

door Antoinette Fuss

HET ontstaan en de uitbreiding van de instellingen van arbeidersontwikkeling verklaren zich door verschillende factoren van de hedendaagsche economische en sociale evolutie. De nijverheidsrevolutie, die in de vorige eeuw de kapitalistische ontwikkeling der burgerij versterkte, riep te gelijker tijd, door de arbeidsvoorwaarden welke zij den arbeiders oplegde, beroepsinstellingen tot verdediging en den immer bewuster wordenden wil tot klassenstrijd der arbeiders in 't leven. Uit dezen wil ontstond die, de bekwaamheid te verwarren om dezen strijd te leiden, om de geesten te vormen die zouden voorbereid zijn om den toestand en het mechanisme der economische verschijnselen te begrijpen, om nut te trekken uit de geschiedkundige experimenten, om de elementen van recht te verwerken die onontbeerlijk zijn voor elke sociale aktie en die de nieuwe vraagstukken der arbeidsregeling noodzakelijk maken: sociale verzekeringen, kollektieve overeenkomsten, arbeiderstoezicht.

De technische vervorming van den arbeid ontwikkelde ook, door haar psychologische gevolgen, de gedachte der volksontwikkeling.

Het machinisme en de nationalisatie hebben bijgedragen tot het onmenschelijk maken van den arbeid, tot het berooven van den arbeider van de geestelijke voldoening welke de ambachtsman in zijn beroep kon vinden. De gedeeltelijke arbeider, verlaagd tot de rol van het mechaniek, zonder de gelegenheid te hebben zijn scheppende krachten te benutten, of zelfs onder zijn oogen het produkt van zijn arbeid te voorschijn te zien komen, heeft zich in den loop van zijn beroepsleven in een volledige

geestelijke afzondering bevonden. Deze afwezigheid van intellektueel of gevoelsbelang in den arbeid heeft bij talrijke arbeiders, door een natuurlijk spel van vergoeding, een vurig verlangen doen ontstaan om zich gedurende den vrijen tijd te onderrichten. Het zijn de historische en wetenschappelijke studies die toelaten heden aan den arbeid zijn zin en een gedeelte van zijn belang terug te schenken door aan den arbeider zijn funktie in het voortbrengingsproces, de beteekenis van zijn bijzonderen arbeid in de algemeene technische organisatie te doen begrijpen. Het is de immer verder gedreven ontwikkeling van zijn algemeene kultuur die de immer grooter wordende specialisatie van zijn arbeid moet vergoeden.

* * *

De volksontwikkeling der volwassenen is heden gericht op drie verschillende en goed onderscheiden doeleinden:

- 1° De verwerving en de ontwikkeling van een algemeene kultuur;
- 2° De politieke, sociale en in 't bijzonder syndikale vorming der arbeiders;
- 3° De volmaking der beroepsbekwaamheid en behendigheid.

Welk is het organisatiestelsel dat heden deze drie strekkingen der opvoeding beheerscht? Welke rol spelen daarin o. m. de openbare machten die zich sinds lang met het onderricht der jeugd hebben beïast?

Alleen de beroepsopleiding schijnt tot heden haar aandacht te hebben gaande gemaakt. De politieke en syndikale ontwikkeling is natuurlijk bijna uitsluitelijk tot het gebied der arbeiders

dersorganisaties gebleven; beschouwd als een strijdmiddel met het oog op stoffelijke veroveringen en sociale hervormingen, ondergeschikt zooals zij is aan de behoeften van den huidige strijd, maakt haar aard zelf noodzakelijk dat zij zich in stand houdt door de krachtsinspanning en het initiatief zelf der arbeiders.

Wat het eerste punt, de algemeene ontwikkeling der kultuur van de volwassenden, aangaat, is de officieele belangstelling tot heden slechts tot uiting gekomen onder den vorm van gedeeltelijke en vrekking uitgereikte tegemoetkomingen. Anderzijds, ondanks de aanzienlijke inspanning in dien zin gedaan door zekere arbeidersinstellingen, beperken de ontoereikendheid der stoffelijke hulpbronnen en het beperkt aantal beschikbare werkelijk bevoegde leeraars het aktieveld der zelfstandige instellingen op dit gebied.

Het is in dit verband dat wij hier zouden willen herinneren aan de gedachte uitgedrukt door Charles Andler in zijn werk: *L'Humanisme travailliste* (1). De schrijver ontwikkelt in deze studie de gedachte van de nationale « Instituten van den Arbeid », gehecht aan de universiteiten en aan de hoogeschoolen, die dezelfde stoffen onderwijzen maar op een nieuwe wijze. Hun doel zou zijn aan de arbeiders een voor allen toegankelijk, maar werkelijk hooger aanvullend onderwijs aan te bieden, zoowel met het oog op het sociale en burgerlijke leven als om hun de intellektueele kultuur deelachtig te maken die noodig is voor hun psychologisch en moreel evenwicht. De instituten van den arbeid zouden de aanbrenst der wetenschap tot de verbetering van het sociale leven centraliseeren. Zij zouden vier fakulteiten omvatten waarvan Andler een nauwkeurig programma opstelt. De eerste zou die zijn der genees- en der artsenekunde; zij zou vóór alles de kunst der hygiëne, de nieuwe uitslagen der op den mensch toegepaste natuurlijke wetenschappen uiteenzetten.

Zij zou er de verspreiding van nastreven, trachten ze in de meening te doen inwortelen. Zij zou bijdragen tot de studie der verbetering van de arbeidsvoorwaarden, der hygiëne in het leven en in de woning, der overspanning van de kinderen en der lichamelijke opvoeding, der rationeele voeding, der uitwerking van het alkoholisme en van de industriele vergiften. Zij zou de gevaren van de venerische ziekten onderwijzen.

De tweede fakulteit, die der wetenschappen en der technologie, zou de arbeiderswereld op de hoogte houden van de ontelbare uitvindingen en toepassingen der nijverheid. Zij zou een waar konservatorium der kunsten en ambachten uitmaken.

De derde fakulteit zou zich wijden aan de ekonomie en aan het recht. Zij zou een realis-

tische staathuishoudkunde onderwijzen, evenals de wetenschap der organisatie van de fabrieken, het mechanisme van het beheer en van de spekulatie; de vraagstukken van het arbeidsrecht die de noodzakelijkheid der herziening, der algemeene heraanpassing van het recht zouden doen uitkomen.

Ten slotte zou de fakulteit der letteren tegelijk de geschiedenis der sociale feiten en der idealen, de godsdienstige en moreele begrippen, de natuurkundige, menselijke en ekonomische geographie, de geschiedenis van den arbeid, van den handel, van de klassenstrijden, van de politieke regimes en instellingen onderwijzen. Zij zou de kennis der schoone letteren en der kunsten toedeelen, die geen weelde uitmaakt, maar een vreugd en een verfijning van het leven.

Om te sluiten zeggen wij: Indien de zelfstandige instellingen van arbeidersontwikkeling onontbeerlijk zijn in de huidige maatschappij, zoo kan een onderricht van ware, hooge en werkelijk populaire kultuur slechts nationaal zijn; alleen de samenleving in haar geheel kan de bevoegde meesters en de geperfectioneerde materieele toestellen bekomen welke dit onderricht noodig heeft.

Een nieuw « Bulletin » voor de Syndikale Jeugd.

Men weet dat naar het voorbeeld van de Federatie der Vakbonden van Antwerpen, die van Luik haar organisatie der syndikale jeugd heeft gesticht. Aan deze organisatie een administratief leven en een regelmatige en aanhoudende bedrijvigheid willende verzekeren, heeft de Federatie van Luik een bestendig sekretaris aangeduid. 't Is kameraad Julien Pirnay die dezen belangrijken post bekleedt.

Met het doel de plaatselijke leiders der Syndikale Jeugd in hun werk te helpen, hun materieel en raad te verstrekken om hun taak te vergemakkelijken, heeft de organisatie der Syndikale Jeugd zoo pas een Bulletin uitgegeven bestemd aan haar voorstaanden.

Het eerste nummer, dat pas is verschenen, biedt zich reeds goed aan. Buiten het editoriaal, dat onder teekend is door kameraad Julien Pirnay, behelst het een artikel, getiteld: « Oproep tot de Ouders », van kameraad Fernand Noppens; een ander: « Jeugd, onderricht u! », van André Renard; nog een ander van Karl Van Belle, over de 40-urenweek; « Een overzicht over de sociale wetgeving », door Jozef Heusdens. Dit Bulletin publiceert ook de korte historiek over de stakingen van Juni 1936, verschenen in de « Belgische Vakbeweging » van 4 Juni 1936 en waaruit kameraad Raymond Latin reeds enkele korte konklusies trekt.

Eindelijk geeft het Bulletin enkele raadgevingen voor de administratie der groepen en wijst op de belangrijkste zijden der zoo verscheiden bedrijvigheid van de syndikale jeugd.

Uitstekend initiatief, de uitgave van dit Bulletin.

J. E.

(1) Parijs, Bibliothèque de la civilisation française.

De Syndikale Jeugd en het I. V. V.

Vergadering van het Internationaal Vakverenigingskomiteit voor Jeugd- en Ontwikkelingsvraagstukken op 10 Juli 1936 te Londen.

Ter gelegenheid van het Internationaal Vakverenigingskongres kwam het Internationaal Vakverenigingskomiteit voor Jeugd- en Ontwikkelingsvraagstuk op 10 Juli 1936, onder voorzitterschap van den adjunkt-sekretaris *G. Stolz*, te Londen bijeen. Het Komiteit behandelde uitvoerig het vraagstuk der propaganda onder de jeugdige arbeiders en hun scholing voor den vakbond. De op het door het Sekretariaat van het I. V. V. ingestelde onderzoek binnengekomen antwoorden der landelijke vakverbonden zullen in een rapport samengevat worden, dat den grondslag moet vormen voor de verdere aktie van het Komiteit. In verband hiermede werd de mogelijkheid van meer intensiever aktie van het Komiteit zelf onderzocht. In de aangenomen resolutie, die door het Bestuur van het I. V. V. goedgekeurd moet worden, wordt de organiseering der jeugd een der dringendste taken in den strijd tegen antidemokratische en reaktionnaire bewegingen genoemd. Verdere voorstellen, gericht tot de landelijke vakverbonden en het Bestuur van het I. V. V., betreffen de organiseering van het jeugdwerk in de vakbonden op nationaal en internationaal gebied.

Het Komiteit trof alle voorbereidende maatregelen voor de ter gelegenheid van het internationaal Kongres van het I. V. V. te houden Internationale Konferentie voor Arbeidersontwikkeling.

Internationale Konferentie voor Arbeidersontwikkeling, 11 Juli 1936, Londen.

Op 11 Juli 1936 kwam te Londen de door het I. V. V. bijeengeroepen Internationale Konferentie voor Arbeidersontwikkeling bijeen. Er werd aan deelgenomen door drie leden van het Bestuur van het I. V. V.: *H. Jacobsen*, *R. Tayerle* en *G. Stolz*, drie leden van het Internationaal Vakverenigingskomiteit voor Jeugd- en Ontwikkelingsvraagstukken (*Elvin*, *Hedtoft Hansen*, *C. v. d. Lende*), 30 vertegenwoordigers van 16 organisaties voor arbeidersontwikkeling en wel uit: België, Denemarken, Frankrijk, Groot-Brittannië, Nederland, Tsjecho-Slowakije, Zweden en Zwitserland, 12 vertegenwoordigers van 6 landelijke vakverbonden en 3 vertegenwoordigers van 2 internationale beroepssekretariaten.

Dr. F. Adler vertegenwoordigde de Socialistische Arbeidersinternationale, *H. Hansen* de Socialistische Jeugdinternationale en *Ad. Staal* het Internationaal Arbeidsbureel. Verder waren aanwezig gasten uit Australië, Groot-Brittannië, Canada en Amerika.

George Hicks, die verhinderd was deel te nemen, zond een begroetingstelegram.

De Konferentie werd geopend door *G. Stolz* als vertegenwoordiger van den voorzitter *Walter Citrine*, die nog door de werkzaamheden van het Internationaal Vakverenigingskongres in beslag genomen werd. In zijn openingsrede bracht *Stolz* de beteekenis der arbeidersontwikkeling als wegbereider der ideologie van de arbeidersbeweging naar voren. Het ontwikkelingswerk moet, zoo zeide hij, in de eerste plaats ook de persoonlijkheid dienen. Door haar ontplooiing wordt de beweging den besten dienst bewezen. Een nieuw humanisme moet tot stand gebracht worden. Het is een symbool, dat de Konferentie juist geopend wordt op den dag, dat 400 jaar geleden de groote humanist *Erasmus van Rotterdam* gestorven is. Het doel van de Konferentie is in de eerste plaats van praktischen aard. De mogelijkheid moet onderzocht worden, de *instituten voor arbeidersontwikkeling technisch samen te vatten*. In opdracht van het Internationaal Vakverenigingskomiteit voor Jeugd- en Ontwikkelingsvraagstukken onderstreepte *Stolz* de noodzakelijkheid de jeugd te winnen. In zijn toelichting op het schriftelijk verslag over de internationale afdeeling voor arbeidersontwikkeling sprak *Stolz* voornamelijk over den organisatievorm, waarin het verdere werk moet worden verricht. In de toekomst zal de Internationale Konferentie voor Arbeidersontwikkeling een permanente instelling worden, die elke drie jaar ter gelegenheid van het Internationaal Kongres van het I. V. V. bijeen zal komen. Elk jaar moet een studieweek gehouden worden, die de vraagstukken methodisch en didaktiek der arbeidersontwikkeling moet behandelen. Deze bijeenkomst moet elk jaar in een ander land gehouden worden, waardoor men tevens de gelegenheid heeft, de arbeidersontwikkeling van het betreffende land te leeren kennen.

Over *filmdienst, internationalen filmruil, enz.*, bracht *H. Neumann*, Bern, sekretaris van het Zwitsersch Instituut voor Arbeidersontwikkeling, een op jarenlange ervaring berustend verslag uit. *Neumann* adviseerde filmen, die in het bezit van de organisaties zijn, regelmatig uit te wisselen en een internationale filmcartotheek op te stellen.

Hierop sprak *Polderman* (Instituut voor Arbeidersontwikkeling, Amsterdam) over de eigenproduktie van filmen. Hij bakende het gebied van dit initiatief af, rekening houdende met de technische en financiële moeilijkheden. In verband hiermede wees hij op de groote beteekenis en rol der arbeiderspers. Ten slotte verzocht hij de internationale organisaties zich ernstig en konkreet bezig te houden met deze zijde van de arbeidersontwikkeling.

Na een algemeene diskussie over het filmprobleem stelde de Konferentie zich op het standpunt, dat internationale samenwerking mogelijk en nuttig is. De afdeeling voor arbeidersontwikkeling van het

I. V. V. moet de nationale organisaties voor arbeidersontwikkeling regelmatig oriënteren over nieuwe filmen, die voor de arbeidersklasse van belang zijn. Ten slotte werd het heele vraagstuk tot verdere behandeling verwezen naar het Jeugd- en Ontwikkelingskomitee van het I. V. V.

Pleysier (Arbeiders-Radio-Internationale) zette in een uitvoerig verslag uiteen, hoe belangrijk het is, dat de arbeidersklasse zich bedient van alle technische volmaaktheden en mogelijkheden op het gebied van den radio-omroep. Hij vestigde de aandacht op de op dit gebied bereikte resultaten in België, Denemarken en Nederland en verlangde, dat de arbeidersklasse zich overal op het gebied van den radio-omroep van controle en medezeggenschap verzekert. *Funke*, die in naam van dezelfde Internationale verslag uitbracht, sprak over de mogelijkheid van internationale samenwerking in den radio-omroep en kwam op voor programruil bij groote arbeidersfeestelijkheden (1 Mei, enz.). Ook dit vraagstuk werd naar het Jeugd- en Ontwikkelingskomitee van het I. V. V. verwezen.

Over het vraagstuk der arbeidersscholen en correspondentiekursussen sprak *Mevr. Lefranc* (Frankrijk). Zij vond het o. a. van groot belang, het ontwikkelingswerk niet ondergeschikt te maken aan de wisselende behoeften der aktie, doch een ontwikkelingsideaal na te streven, dat de algeheele ontplooiing van de persoonlijkheid van den arbeider dient. (*Del-sinne* verklaarde zich hiermede volkomen akkoord en voerde aan, dat de ontwikkeling van het karakter van den arbeider thans bijzondere aandacht vereischt). Na een systematische uiteenzetting van den vorm en den inhoud der arbeidersontwikkeling en de noodzakelijkheid, leerkrachten op te leiden, werd een resolutie aangenomen, waarin de door *Mevr. Lefranc* ontwikkelde gedachten samengevat zijn. De wensch werd geuit, dat de volgende konferentie de bespreking van verschillende der opgeworpen vraagstukken zal worden opgedragen.

Ten slotte gaf *A. Pugh* een uitvoerig overzicht over de organisatie van het ontwikkelingswezen in Groot-Brittannië.

De volgende Internationale Konferentie zal gehouden worden in 1939, te Praag.

* * *

Ter gelegenheid van de Konferentie werd in Transport House door de afdeling voor arbeidersontwikkeling van de T. U. C. en de beide Engelsche organisaties voor arbeidersontwikkeling (Workers' Educational Association en National Council of Labour Colleges) een tentoonstelling over Engelsche arbeidersontwikkeling georganiseerd, die met interessant materiaal aanschouwelijk aantoonde, wat op het gebied van de arbeidersontwikkeling verricht wordt.

Het Demonstratief Kongres der Syndikale Jeugd van Antwerpen

In het vorig nummer van de *Belgische Vakbeweging* bespraken wij het aktieprogramma der S. J., dat aan de goedkeuring zou onderworpen worden van een demonstratief Kongres op 25 en 26 Juli.

Dit Kongres is nu achter den rug en we willen er enkele woorden aan wijden. De S. J. houdt klaarblijkelijk niet van de zware, ongezonde atmosfeer der traditioneele kongreszalen; zij geeft de voorkeur aan het heerlijke natuurmilieu der Antwerpsche Kempen. Onze lezers zullen zich wel herinneren dat de S. J. zelf een gebouw heeft opgetrokken op de heide te Brecht, ten noorden van Antwerpen. Het was dan ook daar dat het Kongres plaats had. Reeds op Zaterdag 25 Juli waren honderde jonge syndikalistes present, waarvan velen hunne tenten rond het gebouw der S. J. hadden opgeslagen. 's Avonds had een gemeenschapsfeest op de heide plaats. Kameraad Frans Longville hield een spreekbeurt over « De Socialistische Strijdgedachte », die echter, ten gevolge der gebeurtenissen, hoofdzakelijk gewijd was aan Spanje. Er heerschte groote geestdrift voor den prachtigen strijd onzer Spaansche kameraden.

Op Zondag 26 Juli, gedurende den voormiddag, kwamen Galliaert en Thys aan het woord. Kameraad Thys behandelde het volgende onderwerp: « Met een zuivere, sterke en doorrijvende arbeiderspartij naar de overwinning ». Hij lichtte de resolutie toe die wij in het vorig nummer hebben gepubliceerd. Daarna sprak kameraad Galliaert over « De Taak der arbeidende Jeugd in dezen tijd ». In zijn uiteenzetting besprak hij het andere deel van het aktieprogramma en legde vooral nadruk op het groeiende belang der jeugd in den huidige maatschappelijke strijd. Thys en Galliaert oogstten veel bijval, evenals kameraad Noordhoff, van het N. V. V., die de S. J. voor haar werk gelukwenschte.

Daarna had een huldebetoog plaats ter eere van Corneel Mertens en Gustaaf Laroche ter gelegenheid van hun zilveren jubileum als vakbondleiders. Nadat kameraad Van Cauwenbergh het woord had gevoerd in naam der S. J. bedankten de beide jubilarissen ontroerd.

J. D. K.